

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

ARREST

OPENBARE TERECHTZITTING VAN 10 MEI 2012

7e KAMER

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - bijdragen werkgevers
tegensprekelijk
definitief

in de zaak:

V B, appellant, vertegenwoordigd door mr. CASAER
Dylan, advocaat te 1831 DIEGEM, Twin Squares - Madison Building,
Culliganlaan, 1A

tegen:

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling, met
zetel te 1060 BRUSSEL, Victor Hortaplein, 11, geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. COUILLIER W. loco mr. LANGE Gerda,
advocaat te 2990 LOENHOUT, Hoenderstraat 30

*

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 28-02-2011 door de Arbeidsrechtbank te Brussel, 27e kamer (A.R. 9549/09),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 15 juli 2011,
- de neergelegde conclusies,

- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 19 april 2012, waarna de debatten werden gesloten, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op heden.

*

I. DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

De heer V werd oorspronkelijk op 27 mei 1999 door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid gedagvaard voor de arbeidsrechtbank te Antwerpen in betaling van sociale zekerheidsbijdragen voor personeel dat hem door een derde ter beschikking was gesteld.

In het kader van deze procedure stelde de heer V, bij besluiten die neergelegd werden op 6 juli 2007, een tegenvordering in tot terugbetaling van een som van 9.468,41 € die hij onder voorbehoud betaald had aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Bij vonnis van 16 juni 2008, dat definitief geworden is, heeft de arbeidsrechtbank te Antwerpen de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid afgewezen van zijn vorderingen, en heeft zij, op tegenvordering, de Rijksdienst veroordeeld tot terugbetaling van de som van 9.468,41 €, verhoogd met de gerechtelijke intresten.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid heeft uitvoering gegeven aan dit arrest en is overgegaan tot terugbetaling van de som van 9.468,41 €, vermeerderd met de gerechtelijke intresten vanaf 6 juli 2007.

2.

Bij dagvaarding van 20 mei 2009, uitgebracht voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel heeft de heer V de terugbetaling gevorderd van een bijkomende som van 5.836,65 € vermeerderd met de intresten vanaf 27 mei 1999, die zij eveneens in de loop van het jaar betaald 1999 had onder voorbehoud. Verder vorderde hij de veroordeling van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid tot betaling van de moratoire of wettelijke intresten op het bedrag van 9.468,41 €, dat reeds gevorderd werd en toegekend werd voor de arbeidsrechtbank te Antwerpen, voor de periode te rekenen vanaf de onverschuldigde betaling tot de op het ogenblik dat een tegenvordering ingesteld werd voor de arbeidsrechtbank.

Bij vonnis van 29 juni 2009 verklaarde de rechtbank van eerste aanleg te Brussel zich onbevoegd om kennis te nemen van de vordering en verwees ze de zaak naar de arbeidsrechtbank te Brussel.

Bij vonnis van 28 februari 2011 heeft de arbeidsrechtbank te Brussel de heer V afgewezen van zijn vordering.

3.

Bij verzoekschrift van 15 juli 2011 heeft de heer V
tegen dit vonnis.

hoger beroep ingesteld

II. DE ONTVANKELIJKHEID.

Het verzoekschrift in hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Er wordt geen betekenisakte voorgelegd van het bestreden vonnis zodat het beroep ook moet geacht worden tijdig te zijn ingesteld. Het hoger beroep is ontvankelijk.

III. BEOORDELING.

1.

De arbeidsrechtbank te Brussel was van oordeel dat de vordering tot terugbetaling van de som van 5.856,65 €, vermeerderd met de intresten, verjaard was. De arbeidsrechtbank was verder van oordeel dat de vordering met betrekking tot de moratoire of wettelijke intresten, voor de hoofdsom die reeds toegekend was door de arbeidsrechtbank te Antwerpen, niet meer kon ingesteld worden, gelet op het gezag van gewijsde van het vonnis van de arbeidsrechtbank.

Met betrekking tot de som van 5.856,65 € is de heer V van oordeel dat de eerste rechter ten onrechte toepassing gemaakt heeft van de vijfjarige verjaringstermijn, zoals die voorzien is door artikel 42 al. 2 van de wet van 27 juni 1969 op de maatschappelijke zekerheid der werknemers. Vermits de arbeidsrechtbank te Antwerpen in zijn vonnis van 16 juli 2008 geoordeeld heeft, zo stelt de heer V, dat de wet van 27 juni 1969 geen toepassing vond op de betwiste tewerkstelling, kan de vordering tot terugbetaling van hetgeen onverschuldigd betaald werd ook niet beschouwd worden als een vordering die op deze wet gesteund is. Deze vordering is derhalve onderworpen is aan de gewone gemeenrechtelijke verjaringstermijn.

De heer V is verder van oordeel dat de verjaringstermijn tot terugvordering van de door hem onverschuldigd betaalde sommen, slechts kon beginnen lopen op het ogenblik dat de arbeidsrechtbank te Antwerpen in zijn vonnis van 16 juni 2008 vaststelde dat geen sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd waren. Hij verwijst ook nog naar de toepassing van artikel 2257 van het Burgerlijk Wetboek.

Volgens de heer V doet de omstandigheid dat de tegenvordering voor de arbeidsrechtbank niet correct begroot was, geen afbreuk aan de mogelijkheid om deze som alsnog op te eisen, vermits bij de tegeneis vermeld werd dat deze gesteld werd "onder voorbehoud", hetgeen volgens hem een voorbehoud inhoudt voor de vermeerdering in de loop van het geding en in de loop van een volgend geding.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis en herneemt zijn argumentatie, zoals die uiteengezet werd voor de eerste rechter, en door de eerste rechter ook gevolgd werd.

2.

Met betrekking tot de nieuwe vordering tot terugbetaling van de som van 5.856,65 €, vermeerderd met de intresten, heeft de eerste rechter terecht geoordeeld dat deze vordering verjaard was in toepassing van artikel 42, al. 2 van de wet van 27 juni 1969. Deze bepaling, zoals van toepassing was tot 1 januari 2009 (op die datum

werd de verjaringstermijn terug op drie jaar gebracht) voorziet uitdrukkelijk dat de vorderingen ingesteld tegen de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid tot terugvordering van niet verschuldigde bijdragen verjaren na vijf jaar, die ingaan op de dag van de betaling.

De omstandigheid dat de arbeidsrechtbank te Antwerpen geoordeeld heeft dat uiteindelijk geen bijdragen verschuldigd waren in toepassing van de wet van 27 juni 1969 belet niet dat de bijdragen, die oorspronkelijk onder voorbehoud betaald werden, betaald werden op basis van de wet van 27 juni 1969, en de vordering tot terugbetaling van deze bijdragen derhalve onder de toepassing valt van artikel 42 van de wet.

Artikel 42, al. 2 van de wet van 27 juni 1969 bepaalt uitdrukkelijk dat de verjaring begint te lopen vanaf de datum van betaling. Zulks is overigens niets anders dan de toepassing van de algemene regels inzake onverschuldigde betalingen: de vordering in terugbetaling van een onverschuldigde betaling ontstaat op het ogenblik van de betaling, en niet slechts op het ogenblik dat het onverschuldigd karakter van de betaling door een vonnis of op een andere wijze vastgesteld wordt. (cfr. Cass. 18.01.1982, Arr. Cass. 1981-1982, p. 621.)

Overeenkomstig art. 2251 van het Burgerlijk Wetboek loopt de verjaring echter niet t.a.v. degene die in de onmogelijkheid verkeert om een rechtsvordering in te stellen als gevolg van een uit de wet voortvloeiend beletsel (Cass. 2.01.1969, Arr. Cass. 1969, 389). Het cassatiearrest van 24 januari 2000 (Arr. Cass. 2000, 59), waarnaar de heer V verwijst, heeft inderdaad toepassing gemaakt van deze regel t.a.v. de terugvordering van sociale zekerheidsbijdragen, maar is niet vergelijkbaar met de huidige betwisting. In die betwisting kon het recht op terugvordering slechts ontstaan op het ogenblik van de (vereiste) erkenning dat de onderneming in buitengewone ongunstige economische omstandigheden verkeerde. De mogelijkheid tot terugvordering ontstond in dat geval slechts na de erkenning van het recht door een discretionaire overheidsbeslissing. Zolang deze beslissing er niet was kon de betrokkene niet handelen. Deze rechtspraak kan niet toepast worden op de situatie waarin de verplichtingen van de schuldenaar geen enkele verandering ondergaan door een latere gebeurtenis die voor hem rechten doen ontstaan. (cfr. V. Sagaert, 'De verjaring van de vordering uit onverschuldigde betaling', RW 2000-2001, p.260-261, en Cass 30.10.2006, www. Juridat.be).

In casu kon de heer V perfect zijn vordering instellen vooraleer de arbeidsrechtbank te Antwerpen uitspraak had gedaan over het al dan niet verschuldigd zijn van sociale zekerheidsbijdragen. De heer V heeft dit ook gedaan voor een gedeelte van de door hem uitgevoerde betalingen, zonder dat hem tegengeworpen werd dat zijn vordering voorbarig was.

3.

Een dagvaarding voor het gerecht, evenals besluiten neergelegd voor de rechtbank, stuiten volgens een vaststaande rechtspraak inderdaad de verjaring niet alleen voor de vorderingen die daarin uitdrukkelijk zijn opgenomen, doch ook voor de vorderingen die daarin virtueel vervat zijn. Zulks houdt verband met de mogelijkheid om in het kader van een hangende procedure de vordering uit te breiden in zoverre voldaan is aan de voorwaarden van artikel 807 en artikel 808 van het Gerechtelijk Wetboek.

In de mate dat zou moeten aangenomen worden dat de verjaring van de vordering kon gestuit worden door de vermelding in de besluiten voor de arbeidsrechtbank te

Antwerpen (besluiten die overigens niet voorgelegd worden), dat de vordering "onder alle voorbehoud" geformuleerd werd, dient vastgesteld te worden dat de heer V voor de arbeidsrechtbank te Antwerpen niet van de mogelijkheid gebruik gemaakt heeft om op basis van zijn initiële vordering, de vordering uit te breiden tot de som die thans nog gevorderd wordt.

Bovendien kan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, zoals hij doet, in het kader van een nieuwe procedure in ieder geval inroepen dat de ingeroepen stuitingsdaad geen effect kan hebben, omdat de verjaring reeds was ingetreden op het ogenblik dat de oorspronkelijke vordering ingesteld werd. De omstandigheid dat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid deze verjaring niet inriep voor de oorspronkelijke vordering voor de arbeidsrechtbank te Antwerpen belet hem niet deze in te roepen in het kader van een nieuwe vordering die later ingesteld wordt. De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid had overigens hetzelfde kunnen doen indien de heer V zijn vordering uitgebreid had voor de arbeidsrechtbank te Antwerpen.

4.

Met betrekking tot de bijkomende intresten op de som die reeds toegekend werd voor de arbeidsrechtbank te Antwerpen, heeft de eerste rechter eveneens terecht geoordeeld dat deze bijkomende vordering niet mogelijk is ingevolge het gezag van gewijsde. De arbeidsrechtbank heeft slechts de gerechtelijke intresten toegekend vanaf het ogenblik van het instellen van de tegenvordering, en heeft aldus impliciet maar zeker de vordering tot het toekennen van de wettelijke of moratoire intresten afgewezen.

Ten overvloede dient daaraan toegevoegd te worden dat, zelfs indien een nieuwe vordering nog mogelijk was voor deze intresten, omdat ze nog niet gevorderd werden voor de arbeidsrechtbank te Antwerpen, deze vordering eveneens verjaard is (cfr. supra).

Bovendien is er geen rechtsgrond om andere dan gerechtelijke intresten te vragen. Er wordt geen enkele ingebrekestelling neergelegd, die de intresten zou hebben laten lopen. Een rechtsgrond kan evenmin gevonden worden in artikel 1378 van het Burgerlijk Wetboek, zoals ingeroepen voor de eerste rechter. Er is geen enkel concreet element voorhanden om te stellen dat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid bij het ontvangen van de betaling te kwader trouw was. De heer V heeft vrijwillig de betwiste betalingen uitgevoerd "onder voorbehoud" teneinde de loop van de intresten te stuiten.

OM DEZE REDENEN HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond.

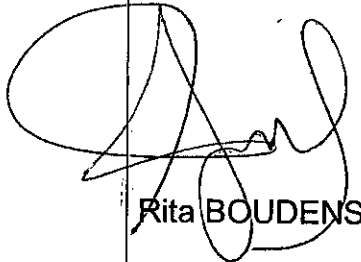
Veroordeelt de heer V tot de kosten van het hoger beroep, tot op heden begroot in hoofde van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid op 1.100 €

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit:

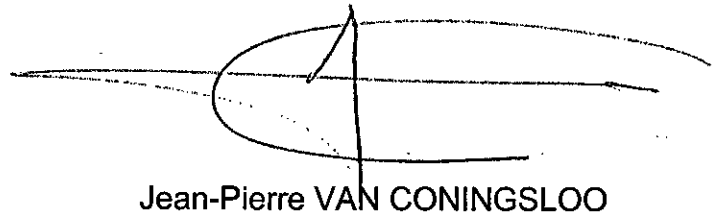
Fernand KENIS,
Christian LAURIERS,
Pierre VAN CONINGSLOO,
arbeider,
bijgestaan door :
Rita BOUDENS,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever, Jean-
raadsheer in sociale zaken, werknemer-

afgevaardigd griffier.

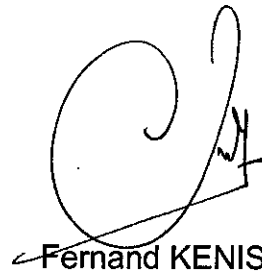
Rita BOUDENS

Jean-Pierre VAN CONINGSLOO

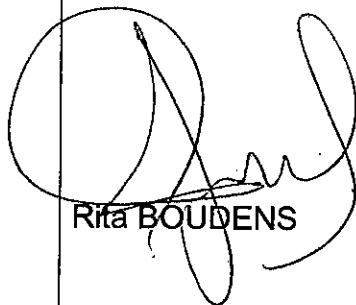
Christian LAURIERS

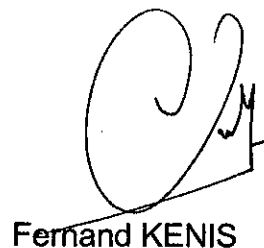
Fernand KENIS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 10 mei 2012 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Rita BOUDENS, afgevaardigd griffier.

Rita BOUDENS

Fernand KENIS